

Сухоребра Т.
кандидат юридичних наук, доцент
завідувач кафедри права
Вінницький торговельно-економічний інститут
Державного торговельно-економічного університету

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ОХОРОНИ ВОДНИХ РЕСУРСІВ

Вода є особливо важливою для існування не тільки людства, але й усього живого на планеті. Із технічним прогресом та розвитком виробництва збільшується необхідність у охороні природи, особливо водних об'єктів., оскільки вони засмічуються, забруднюються або виснажуються. Зміст цих понять розкривається в ст. 1 Водного кодексу України. Забруднення вод - це надходження до водних об'єктів забруднюючих речовин. Засмічення вод - це привнесення у водні об'єкти сторонніх предметів і матеріалів, що шкідливо впливають на стан вод. Вичерпання вод - це зменшення кількості вод у водних об'єктах [1]. Для попередження правопорушень в цій сфері водним законодавством закріплений ряд охоронних заходів. Розділом IV Водного кодексу України закріплена конкретна система заходів по охороні вод, порушення яких може призвести до адміністративної або кримінальної відповідальності.

Важливо встановити розмежування адміністративного та кримінального правопорушень щодо порушення правил охорони водних ресурсів (ст. 242 КК та ст. 59 КУпАП). Суспільна небезпечність злочину невеликої тяжкості, передбаченого ст. 242 КК «Порушення правил охорони вод», полягає у забрудненні, засміченні вод, яке є небезпечним для життя та здоров'я людей, і для навколишнього природного середовища. Порушення правил охорони вод полягає у діянні - порушувати або не порушувати спеціальні норми охорони вод, які містяться у Водному кодексі України, та інших нормативно-правових актах. Розмежування адміністративного та кримінального правопорушення здійснюється за ступенем суспільної небезпеки. Це наявність небезпеки для життя, здоров'я людей чи для довкілля; загибель або захворювання людей, масова загибель об'єктів тваринного і рослинного світу або інші тяжкі наслідки. Об'єктивні ознаки складу адміністративного правопорушення полягають у «забрудненні вод» і «засміченні вод» без вказівки на наслідки суспільно-небезпечних діянь.

Необхідно звернути увагу на санкції статей, ч. 1 ст. 59 КУпАП за забруднення і засмічення вод, порушення водоохоронного режиму на водозборах, яке спричиняє їх забруднення, водну ерозію ґрунтів та інші шкідливі явища, - передбачає накладення штрафу на громадян у розмірі від трьох до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - від п'яти до восьми неоподатковуваних мінімумів доходів громадян [2].

Натомість ч. 1 ст. 242 КК за порушення правил охорони вод (водних

об'єктів), якщо це спричинило забруднення поверхневих чи підземних вод і водоносних горизонтів, джерел питних, лікувальних вод або зміну їхніх природних властивостей, або виснаження водних джерел і створило небезпеку для життя, здоров'я людей чи для довкілля, - передбачає штраф від однієї тисячі до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років, або обмеженням волі на той самий строк [3]. Склади зазначених правопорушень є матеріальними, і відмежування є умов, зважаючи на наслідки.

Зазначимо, що аналізована адміністративно-правова норма не переглядалася із 1997 року, та потребує негайного корегування. Оскільки покарання від 85 до 136 гривень, не дуже переконливо стримує правопорушення у сфері життєво важливих водних об'єктів.

Список використаних джерел

1. Водний кодекс України: Закон України від 06.06.1995 р. № 213/95-ВР / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Кодекс про адміністративні правопорушення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
3. Кримінальний кодекс України . URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14?find=1&text=%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D1%86%D0%B8%D0%B4#w1_1